

KHUTBAH PERTAMA IDUL ADHA |

اللَّهُ أَكْبَرُ (9 x). اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، صَدَقَ وَعْدُهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَأَعَزَّ جُنْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَمَاتَ وَ أَحْيَى. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَمَرَنَا بِالتَّقْوَى وَ نَهَانَا عَنِ اتِّبَاعِ الْهَوَى. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ لَنَا عِيدَ الْفِطْرِ وَ الْأَضْحَى. أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ نِعْمَ الْوَكِيلَ وَنِعْمَ الْمَوْلَى، وَأَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَ مَنْ يُنْكِرْهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا. وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا وَ حَبِيبِنَا الْمُصْطَفَى، مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الْهُدَى، الَّذِي لَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى، إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى، وَ عَلَى آلِهِ وَ أَصْحَابِهِ أَهْلِ الصِّدْقِ وَ الْوَفَا. أَمَّا بَعْدُ: فَيَا أَيُّهَا الْإِخْوَانُ، أَوْصِيْنِي نَفْسِي وَإِيَّاكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَطَاعَتِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ: أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ. فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ. إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ. صَدَقَ اللَّهُ الْعَظِيمُ

Ma'asyirol Muslimin Jama'ah Sholat Idul Adha Rohimakumulloh,

Nembe kemawon kito tindakaken ruku' lan sujud, minongko wujud taqwa kito dateng Alloh SWT. Kito agungaken Asmanipun, kito bertakbir lan bertahmid, minongko pernyataan lan pengakuan dateng keaguanipun. Takbir ingkang kito ucapaken mboten namung gerakaken lambe tanpo makno. Ananging dados pengakuan wonten manah, menyentuh lan getaraken sanubari lan jiwo ingkang

paling njero. Kangge manungso ingkang beriman. Allohu Akbar, Allohu Akbar, Alohu Akbar, Walillahilkhamd..

Ma'asyirol Muslimin Jama'ah Sholat Idul Adha Rohimakumulloh,

Riyoyo Adha minongko salah setunggaling peristiwa ingkang luar biasa, wonten ing sejarah umat manungso. Ing dalem dinten Riyoyo Adha wonten kisahipun Nabi Ibrohim, ingkang dipun perintah Alloh kangge nyembelih putranipun ingkang asmo Nabi Isma'il AS. Drama ingkang dipun damel Alloh SWT puniko, temtu mboten kebetulan semata, ananging wonten nilai-nilai ingkang kedah dipun dadosaken pedoman manungso, supados selamat ing donyo dumugi nbenjang wonten ing akhirot.

Riyoyo Adha kawiwitan saking kisah Nabi Ibrohim AS ingkang ajejuluk “*Kholilulloh*” (kekasih Alloh). Sak sampunipun dipun paringi gelar Kholilulloh, selajeng poro malaikat sami nyuwun pirso dateng Alloh SWT : “Duh pengeran ingsun, kenging menopo panjenengan ndadosaken Ibrahin minongko dados kekasih panjenengan? Padahal piyambakipun dipun sibukaken kalian bondo donyo lan keluarganipun. Alloh dawuh : ojo ndeloki kawulaku ibrahin iki, kanthi ukuran lahiriyah, ananging deloki isi atine lan amal bektine!”

Ma'asyirol Muslimin Jama'ah Sholat Idul Adha Rohimakumulloh,

Dipun criyosaken wonten kitab “*Misykatul Anwar*”, bilih Nabi Ibrohim wekdal semanten kagolong tiyang ingkang sugih (kaya raya). Wonten kitab meniko dipun sebataken, piyambakipun anggadahi 1000 gibas, 300 lembu lan 100 unto. Totalipun ngantos 12.000 ternak.

Sak lajengipun setunggaling wekdal, wonten setunggaling tiyang tangklet kaliyan Nabi Ibrohim. “kaungane sinten ternak kathahipun sakmenten niki tuan? Nabi Ibrohim njawab : puniko kagunganipun Alloh, nanging sak meniko taksih kagungan kulo. Sak mongso-mongso yen Alloh nyuwun, mongko bakal tak paringake

sedoyo. Ojo kok namung ternak, yen Alloh nyuwun anak kesayanganku, mongko bakal aku paringake.”

Ma’asyirol Muslimin Jama’ah Sholat Idul Adha Rohimakumulloh,

Ibnu Katsir wonten kitab tafsiripun paring keterangan bilih, pernyataan Nabi Ibrohim puniko, ingkang sak lajengipun dipun dadosaken bahan ujian, inggih puniko Alloh nguji Iman lan Taqwanipun Nabi Ibrohim AS, lewap mimpinipun ingkang haq, supados panjenenganipun ngorbanaken putonipun, ing mongso kolo wau taksih remaja. Puto ingkang elok rupawan, sehat, trengginas, supados dipun korbanaken lan dipun sembelih ginaakenastonipun piyambak. Peristiwa puniko dipun abadiaken wonten Al Qur’an surah As Shoffat : 102,

قَالَ يُبْنِيَّ إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ يَاقَبْتُ أَفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ
سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ

“Ibrohim ngendiko: “Hai anakku sak temene ingsung ningali ing ngimpi ingsun yen ingsun nyembelih sliramu. Mongko penggalihho kepriye pendapatmu!” piyambakipun njawab : “hai bapak ingsun, tindakaken menopo ingkang dipun perintahaken dateng panjenengan; insya Alloh panjenengan badhe ningali kulo kagolong tiyang-tiyang ingkang sabar.”

Ma’asyirol Muslimin Jama’ah Sholat Idul Adha Rohimakumulloh,

Singkat criyosipun, sak sampunipunIsma’il, putro tercinta dipun salap wonten nginggil setunggaling watu, lan berang sampun dipun salap wonten gulunipun isma’il, Ibrohin lajeng nyembelih putro tercintanipun kanthi berang kasebat, ananging mboten tedas, malah setitik mawon mboten wonten labetipun. Wekdal nikulah Alloh bikak tembok ingkang ngalang-ngalangi peningalipun malaikat ing langit lan bumi, poro malaikat gumun ningali kekalihipun. Alloh SWT

Ibrohim negasaken malih nyembelih Ismail kanti berang kolowau, ananging mboten mempan. Malah, tambah dipun penek berangipun, malah dados kuwalik, ingkang landep pindah teng nginggil, ingkang kethul pindah teng ngandap. Lan wekdal Ibrahim nyobi motong setunggal watu, watu ngkang athos saget sigar. Ibrohim lajeng tangklet : “hai berang, sliramu sanggup nyikar watu, nanging kenopo ora sanggup motong gulune Ismail?. Kanthi izin ipun Alloh SWT, berang kolo wau njawab, “panjenengan ngendiko ken motong, ananging Alloh dawuh ojo potong, mboten mungking kulo nderek perintah panjenengan, wahai Ibrahim.”

Sesarengan kalian hal puniko, Alloh SWT merintahaken malaikat Jibril mundut setunggal ekor mendo/gibas saking suwargo dados gantipun. Lan Alloh SWT dawuh, bilih Alloh SWT sampun ridho dateng bapak lan putro ingkang sampun pasrah lan tawakal. Minongko ganjaran keikhlasan piyambakipun kekalih, Alloh nyukupaken kaliyan nyembelih setunggal mendo gibas kangge korban, kados ingkang dipun dawuhaken wonten Al Qur'an surat As Shoffat ayat 107-110 :

“lan inghun tebus anak iku kanthi seekor sembelihan kang gedhe. Inghun abadiake kanggo Ibrahim iku (pujian kang bagus) ing golongan wong-wong kang bakal tumeko (yoiku) kasantosan kanggo Ibrahim. Koyo ngene inghun paring balesan marang wong-wong kang tumindak becik.”

Ma'asyirol Muslimin Jama'ah Sholat Idul Adha Rohimakumulloh,

Sak lajengipun, hikmah menopo ingkang saget kito pendet saking kisahipun Nabi Ibrohim lan Nabi Isma'il kasebat? Paling mboten wonten 3 hikmah ingkang saget kito pundut, inggih puniko :

Sepindah, hikmah saget senantiasa Taat dateng Alloh SWT

Punopo ingkang sampun dipun tunjukaken deneng Nabi Ibrohim lan Nabi Isma'il sanget jelas, bilih nindakaken perintahipun Alloh SWT puniko dados perkawis ingkang paling utami kangge manungso. Milo saking meniko, monggo kito berusaha kanthi sak kiatipun tenogo, kangge nindaaken nopo kemawon ingkang sampun dipun perintahaken Alloh SWT dateng kito sedoyo.

Hikmah ongko Kalih, supados kito menghargai pendapatipun tiyang sanes

Wekdal badhe nyembelih sang putro, Nabi Ibrohim tangklet rumiyin, priipun pendapatipun Nabi Isma'il. Secoro langsung, Nabi Ibrohim maringi tulodho dateng umat manungso supados mboten ningalaken ego nipun, yen to namung kangge putronipun piyambak. Coro ingkang leres mboten mekso, ananging kanthi musyawarah menghargai pendapat. Nopo niku wonten ing keluarga, kelompok tuwin organisasi kedah saling menghargai. Sedoyo perkawis kedah dipun musyawarahaken mboten kanthi ningalaken ego lan kepentingan ipu piyambak-piyambak.

Kaping Tigo, hikmah saling berbagi

Daging kurban ingkang sampun dipun ssembelih selajeng dipun bagiakendateng sedherek, tanggi kiwo tengen terutami fakir lan miskin. Kito dipun ajari dening Nabi Ibrohim lan Nabi isma'il, bilih langkung pentingipun peduli dateng sesami. Mboten namung berbagi daging kurban kemawon, ananging ugi tenogo, fikiran malah-malah duit saget kito paringaken dateng tiyang-tiyang ingkang wonten kiwo tengen kito. Semangat Idul Adha kedah kito terapaken minongko wujud iman lan taqwa dateng Alloh SWT.

Al Hasan Al Basri nate ngendiko :

بُسِّ الرِّفِيقُ الدِّرْهَمَ وَالِدَيْنَارَ، لَا يَنْفَعَانِكَ حَتَّى يُفَارِقَانِكَ

“sak olo-olone konco yoiki duit lan bondo dunyo. Kekalihe mboten badhe manfaati kanggo awkmu kecobo naliko kakalihe pisah karo sliramu.”

Mugi-mugi kito sedoyo dipun paringi kekiatan dateng Alloh kangge saget kurban, kurban kangge taat dateng Alloh SWT lan peduli dateng sesami. Amin. Amin. Ya Robbal ‘Alamin..

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا فَاسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ